Polska Lista Dziedzictwa Światowego UNESCO [1]

Wysłane przez admin w ndz., 2016-04-10 22:40

Na liście Światowego Dziedzictwa UNESCO figuruje 14 polskich obiektów [2]. Są wśród nich fragmenty miast, świątynie, zamek, park i puszcza, muzeum obozu zagłady, a także zabytek techniki. Nie warto podejmować oceny, który z tych obiektów jest najcenniejszy. Można jednak być pewnym, że każdy z nich jest unikatowym skarbem kultury i dziedzictwa Polski.

Historyczne Centrum Krakowa, 1978

W 1978 roku, na pierwszej liście Światowego Dziedzictwa UNESCO umieszczono tylko 12 najcenniejszych obiektów z całego świata, jedno z miejsc przypadło dla Krakowa. Wyróżniono w nim nie tylko Stare Miasto, ale też Wawel i Kazimierz – łącznie około 3 000 zabytków architektury. Najważniejszym częścią Starego Miasta jest rynek - największy plac w średniowiecznej Europie. Tu właśnie bije serce miasta, które upodobali sobie szczególnie studenci i artyści. W pejzaż rynku od lat wpisane są Sukiennice z dziesiątkami kramów, Kościół Mariacki z ołtarzem Wita Stwosza i wygrywanym z wieży hejnałem oraz wieża ratuszowa. Stare Miasto otaczają Planty – pas zieleni, powstały w miejscu dawnej fosy. Obok Starego Miasta na Liście figuruje zamek królewski na Wawelu, będący od X do XVI wieku siedzibą władców polskich. W wielokrotnie przebudowywanym obiekcie można znaleźć ślady stylu romańskiego, gotyckiego, a przede wszystkim renesansowego. Na Wawelu znajduje się najcenniejsza na świecie kolekcja arrasów. Ostatnią częścią Krakowa wpisaną na Listę jest Kazimierz, XV-wieczna żydowska dzielnica, w przeszłości osobne miasto. Obok praskiego Józefowa jest to największy zespół zabytków judaistycznych, wśród których znajdują się synagogi i cmentarz.

Królewskie Kopalnie Soli w Wieliczce i Bochni, 1978/2013

Kopalnia Soli w Wieliczce została wpisana na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO jako drugi polski obiekt, w 1987 r. W roku 2013 wpis rozszerzono o Kopalnię Soli w Bochni i Zamek Żupny w Wieliczce, zmieniając nazwę wpisu na Królewskie Kopalnie Soli w Wieliczce i Bochni.

Kopalnia Soli w Wieliczce jest najstarszym czynnym przedsiębiorstwem na świecie. Sól jest tu nieprzerwanie wydobywana od XIII wieku. Kopalnia składa się z 9 poziomów, od 64 do 327 metrów pod powierzchnią ziemi. Z liczącego 350 km labiryntu podziemnych chodników i komór, do zwiedzania udostępniono zaledwie 2 km. Ta trasa turystyczna powstała na przełomie XVIII i XIX wieku. Dziś około miliona turystów rocznie odwiedza 20 komór usytuowanych na trzech poziomach, od 64 do 135 m pod ziemią. Zwiedzający mijają jeziora i kaplice z solnymi rzeźbami, płaskorzeźbami i żyrandolami. Za najpiękniejszą uważa się kaplicę św. Kingi, ze względu na swoje wymiary (54 m dł, 18 m szer, 12 m wys) zwaną podziemnym solnym kościołem. W kopalni jest też podziemna poczta, restauracja, kino, korty tenisowe. W wielkich komorach odbywają się koncerty, spektakle teatralne i bale. Unikalny mikroklimat kopalni sprzyja osobom ze schorzeniami górnych dróg oddechowych, dlatego na piątym poziomie (211 m pod ziemią) utworzono sanatorium, w którym leczy się rozmaite alergie i astmę.

Zabytkowa Kopalnia Soli w Bochni to najstarsza kopalnia na ziemiach polskich, w której rozpoczęto wydobycie soli kamiennej. Początki kopalni sięgają 1248 r. Po blisko ośmiu wiekach eksploatacji przypomina ona niezwykłe podziemne miasto i zachwyca niepowtarzalnymi wyrobiskami, kaplicami wykutymi w solnych skałach oraz oryginalnymi rzeźbami i urządzeniami wykorzystywanymi przed wiekami. Strefę zabytkową Kopalni w Bochni stanowią 3 szyby: *Sutoris* (z połowy XIII w.), *Campi* (z połowy XIV w.) i *Trinitatis* (z początku XX w.) oraz 9 poziomów usytuowanych pod powierzchnią. Ponadto w oparciu o naturalny mikroklimat podziemnych komór solnych stworzono Podziemny Ośrodek Leczniczy, a w Komorze Ważyn, znajdującej się 250 m pod ziemią, znajdują się: boisko sportowe, 140 m zjeżdżalnia, podziemna restauracja Ważynek, sklepik z pamiątkami oraz mini plac zabaw dla najmłodszych. Kopalnię można zwiedzać zarówno pieszo jak i łodziami.

Obozy zagłady w Auschwitz-Birkenau (Oświęcim-Brzezinka), 1979

Kompleks obozów, które stały się symbolem ludobójstwa, terroru i Holocaustu, powstał w 1940 roku na przedmieściach miasta Oświęcim. W czasie II wojny światowej hitlerowcy wymordowali tu setki tysięcy Żydów, Polaków, Romów i Rosjan. 90% zamordowanych stanowili Żydzi deportowani ze wszystkich krajów okupowanej Europy. Skazanych na zagładę dowożono kolejowymi wagonami towarowymi, w straszliwych warunkach. Większość więźniów kierowano od razu do komór gazowych, choć nieraz hitlerowcy stosowali tzw. selekcję wydzielającą więźniów do pracy przymusowej lub eksperymentów medycznych. Wyselekcjonowanych więźniów golono i tatuowano przydzielonym numerem obozowym. Do Auschwitz prowadzi brama z szyderczym napisem „Arbeit macht frei" („Praca czyni wolnym"). Obóz w założeniu miał być przede wszystkim miejscem niewolniczej pracy przeciwników hitlerowskiego reżimu i ludności krajów okupowanych. Przemoc, głód i katorżnicza praca miały prowadzić do wyniszczenia więźniów. Mieszkali oni w kilkunastu ceglanych budynkach, znajdujących się za bramą. Dziś można w barakach obejrzeć wstrząsające ekspozycje przedmiotów zagrabionych więzionym i zamordowanym.

Sąsiednia Brzezinka była przede wszystkim obozem śmierci – największym nazistowskim obozem zagłady, w którym liczbę ofiar oszacowano na ponad milion. Więźniowie ginęli w komorach gazowych, cierpiąc niewyobrażalne męki, ból i poniżenie. Ich zwłoki palono w piecach krematoryjnych. Oba kompleksy wystawiennicze, oddalone od siebie o około 3,5 km, co roku odwiedza kilkaset tysięcy osób. Znaczna część obozów została udostępniona zwiedzającym. Zwiedzanie trwa minimum 1,5 godziny w jednym obozie. Z uwagi na drastyczność ekspozycji, nie zaleca się wstępu dzieciom poniżej 14 roku życia.

Puszcza Białowieska z Białowieskim Parkiem Narodowym, 1979

Figuruje na Liście UNESCO od 1979 roku, jako największy naturalny obszar leśny w Europie, ostatni fragment pierwotnej puszczy o niespotykanym w innych lasach europejskich bogactwie fauny i flory. Puszcza zajmuje obszar województwa podlaskiego oraz Białorusi, całkowita jej powierzchnia przekracza 150 tys. ha (z czego w granicach Polski znajduje się 62 tys. ha). Sam park to ponad 10,5 ha (1/6 polskiej części puszczy), jego podstawowym zadaniem jest ochrona najlepiej zachowanego fragmentu Puszczy Białowieskiej. W puszczy rośnie aż 26 gatunków drzew, których średnia wieku wynosi około 130 lat. Wiele z nich można spotkać jedynie na tym obszarze, ponieważ gdzie indziej wyginęły. Zdarza się, że pospolite gatunki drzew, w puszczy przybierają formy niespotykane nigdzie indziej, np. lipy przypominają przekrojem dęby, wierzby dorastają do 22 m, a jeden z dębów zwany „Dębem Cara" dorósł do 42 m wysokości i 224 cm grubości. Najsłynniejszymi mieszkańcami puszczy są żubry, największe europejskie ssaki. Białowieskie stado przekracza liczbę 300 sztuk, co stanowi połowę polskiej populacji. Oprócz żubrów, puszczę zamieszkuje ponad 12 tys. gatunków zwierząt, ale szacuje się, że rozpoznano faunę tylko w 50%.

[3]

Historyczne Centrum Warszawy, 1980

Na stosunkowo niewielkim obszarze Starego Miasta znajdują się najcenniejsze warszawskie zabytki: Zamek Królewski, Kolumna Zygmunta, katedra Św. Jana, a także rynek z przyległymi do niego kamieniczkami. Patrząc dziś na te budowle trudno uwierzyć, że blisko 70 lat temu, w ich miejscu były jedynie ruiny. W czasie II wojny światowej miasto zostało zrównane z ziemią niemal w całości, ocalało jedynie 15% zabytkowego centrum Warszawy. Zbombardowane, wysadzone w powietrze zabytki Starego Miasta zaczęto pieczołowicie rekonstruować już w pierwszych latach powojennych. Starówka została wpisana na listę UNESCO jako przykład wiernej rekonstrukcji, w której wykorzystano zachowane fragmenty murów. Była to pierwsza w świecie rekonstrukcja zabytkowego fragmentu miasta, przeprowadzona na tak wielką skalę.

Stare Miasto w Zamościu, 1992

Perła Renesansu, Padwa Północy, Miasto Arkad, Miasto Twierdza – to tylko kilka z używanych do dziś określeń, które choć w części próbują oddać piękno dawnego Zamościa. Fundatorem zaprojektowanego od podstaw w XVI wieku miasta był hetman Jan Zamojski, jeden z najbogatszych ludzi w historii świata, a przy tym wykształcony znawca sztuki. Do realizacji marzeń urzeczywistniających włoską koncepcję tzw. „miasta idealnego” zaprosił włoskiego architekta Bernarda Morando. Tak powstał jeden z najpiękniejszych w Europie zespołów urbanistyczno-architektonicznych. W jego skład wchodzą m.in.: trzy rynki, rezydencja pałacowa, akademia, ratusz, arsenał, kolegiata i kamienice. Oprócz kolegiaty Morando stworzył także sześć świątyń dla każdego z wyznań reprezentowanych przez zamojskich mieszczan. Cechą charakterystyczną dzieł Moranda jest łączenie elementów sztuki lokalnej, architektury włoskiej, niderlandzkiej i armeńskiej. Z czasem miasto Zamojskiego stało się niezdobytą twierdzą, z niezawodnym systemem obronnym, na który składał się m.in. zespół siedmiu połączonych murami bastionów.

Średniowieczny zespół miejski Torunia, 1997

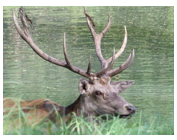
Toruń przeszedł do historii architektury dzięki usytuowanemu na prawym brzegu Wisły Staremu Miastu, którego układ od ponad 700 lat pozostaje niezmienny. Na średniowiecznym rynku i otaczających go ulicach znajduje się kilkaset gotyckich zabytków, wśród których największą osobliwością jest Krzywa Wieża. To największa, po Krakowie, liczba autentycznych zabytków sztuki i architektury gotyckiej w Polsce.

Najwyższej klasy obiekty Toruń zawdzięcza Krzyżakom, którzy sprawowali władzę w mieście ponad 200 lat, począwszy od 1230 roku. Ich siedzibą w Toruniu był zamek. Nietypowy – bo zbudowany nie jak większość krzyżackich zamków na planie prostokąta, tylko na planie podkowy. Budowla nie przetrwała do naszych czasów – zburzyli ją mieszczenie na początku wojny trzyna

stoletniej. Oprócz ruin zamku, w panoramę staromiejskiego Torunia wpisał się stojący na rynku Ratusz, uważany za jedno z najwybitniejszych osiągnięć gotyckiej architektury mieszczańskiej w Europie. Poza nim, wśród obiektów wybudowanych przez Zakonników należy wyróżnić zwłaszcza monumentalne, gotyckie kościoły, istniejące do dziś: św. Janów, św. Jakuba, Wniebowzięcia Najświętszej Marii Panny oraz nieistniejący: św. Mikołaja.

Bardzo charakterystyczną cechą jest toruński budulec: kościoły, kamienice i mury - niemal wszystkie toruńskie zabytki zbudowano z cegły. Dzięki temu, że miasto pozostało nie zniszczone w czasie II wojny światowej, do dziś można podziwiać gotycki i średniowieczny Toruń, w takiej formie, jaką przed laty pozostawili po sobie ówcześni mieszkańcy. Dziś Toruń kojarzony jest przede wszystkim z wybitnym astronomem Mikołajem Kopernikiem, a najważniejszym dla dzieci toruńskim symbolem są przepyszne pierniki.

zobacz także - wycieczki w kujawsko-pomorskim [4]

wycieczki szkolne **HISTORIA** [5]	wycieczki szkolne **PRZYGODA** [6]	wycieczki szkolne **SZTUKA** [7]	wycieczki szkolne **PRZYRODA** [8]	wycieczki szkolne **PAKIETY** [9]	Kujawsko Pomorskie **ATRAKCJE** [10]
[5]	 [6]	 [7]	 [8]	 [9]	 [10]

Zamek Krzyżacki w Malborku, 1997

Ten największy ceglany zespół zamkowy na świecie co roku odwiedza około pół miliona turystów. Jest to najpotężniejsza warownia gotycka w Europie, prawdziwa perła architektury obronnej. Budowę zamku rozpoczęto w XIII wieku, a największe zmiany w kształcie budowli zaszły w następnym stuleciu, w związku z decyzją z roku 1309 dotyczącą przeniesienia z Wenecji do Malborka stolicy Państwa Krzyżackiego i siedziby Wielkiego Mistrza. Niewiele brakowało, by jeden z najcenniejszych pomorskich zabytków przestał istnieć. Zaniedbywany i dowolnie przebudowywany w XVIII wieku, miał być nawet przeznaczony do rozbiórki. W efekcie m.in. zniszczeń z czasów II wojny światowej, które pochłonęły 50% budowli, imponująca warownia jest w znacznej części rekonstrukcją dawnego, gotyckiego założenia, a prace nad jej odbudową wciąż trwają.

Budowla składa się z trzech zasadniczych części: Zamku Wysokiego, Zamku Średniego i Przedzamcza. Każda z nich posiadała własny system obronny, a całość otaczały wspólne fortyfikacje. Do najpiękniejszych budowli należy pałac Wielkich Mistrzów – uważany za jedno ze szczytowych osiągnięć świeckiej architektury gotyckiej. Wielbiciele pięknej zamkowej panoramy, przechodząc drewnianą kładką na drugi brzeg Nogatu, mogą podziwiać najczęściej uwieczniany na zdjęciach widok Zamku od strony zachodniej. Malborską twierdzę szczególnie warto odwiedzić w trzeci weekend lipca, kiedy to odbywa się na zamkowych wałach spektakl „Oblężenie Malborka” – widowiskowa inscenizacja ataku wojsk Władysława Jagiełły na krzyżacką stolicę. Wydarzenia te rozegrały się w 1410 roku, niedługo po bitwie pod Grunwaldem. W czasie imprezy zamek tętni średniowiecznym gwarem – zjeżdża się tu kwiat rycerstwa europejskiego a współcześni turyści mogą odbyć podróż w czasie, przechadzając się między kramami jarmarku rzemiosł średniowiecznych.

Kalwaria Zebrzydowska, 1999

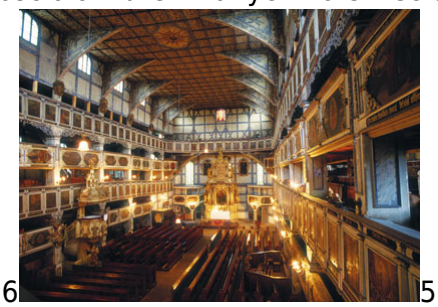
W położonej kilkadziesiąt kilometrów od Krakowa Kalwarii Zebrzydowskiej, mieści się najsłynniejsze w Polsce sanktuarium pasyjno-maryjne, zwane „polską Jerozolimą”. Od ponad czterystu lat kolejne pokolenia pątników pielgrzymują, aby przejść trasę drogi krzyżowej odzwierciedlającej jerozolimską trasę męki Chrystusa. Założycielem sanktuarium był Mikołaj Zebrzydowski, wojewoda krakowski, któremu tutejsze ukształtowanie terenu skojarzyło się z ukształtowaniem Jerozolimy. Opiekę nad sanktuarium powierzył bernardynom, dla których wkrótce powstał kościół i klasztor. Następnie na okolicznych wzgórzach powstały 42 kapliczki i kościółki, które odwzorowują przedstawioną w Ewangelii topografię Jerozolimy. Cały teren podzielono na dwie części, które nazwano „dróżkami”: „Dróżkami Pana Jezusa” i „Dróżkami Matki Boskiej”. Obie mają niemal tę samą trasę, różnią się tyko kierunkiem marszu.

Razem z Jasną Górą, Kalwaria jest najważniejszym celem polskich pielgrzymek. Rocznie przybywa tu ponad milion wiernych. Modlą się oni nie tylko na wspomnianych dróżkach, nawiedzają też cudowny obraz Matki Bożej Kalwaryjskiej, umieszczony w jednej z bocznych kaplic bazyliki bernardynów. W tym miejscu można uzyskać takie same łaski i odpusty jak w czasie podróży po Jerozolimie. Najsłynniejszym pątnikiem, który wielokrotnie odwiedzał Kalwarię był papież Jan Paweł II, dla którego sanktuarium stało się jednym z ulubionych miejsc modlitwy. W okresie Wielkanocnym Kalwaria słynie z odbywanych w Wielkim Tygodniu misteriów Męki Pańskiej, jednych z najstarszych i największych w Europie. Obecnie w Wielki Piątek na misteriach gromadzi się około 100 000 ludzi.

Kościoły Pokoju w Świdnicy i Jaworze, 2001

Powstałe w województwie dolnośląskim świątynie są największymi drewnianymi budowlami o funkcjach religijnych w Europie. Ich nazwa pochodzi od pokoju westfalskiego kończącego wojnę trzydziestoletnią (1618-1648), na mocy którego cesarz Ferdynand III Habsburg przyznał śląskim luteranom prawo do wybudowania trzech kościołów. Budowę świątyń obwarowano wieloma zastrzeżeniami, m.in. miały powstać w ciągu jednego roku, do ich budowy można było użyć jedynie materiałów nietrwałych, nie mogły mieć wież ani dzwonów. Z trzech wybudowanych przez luteran kościołów, do naszych czasów dotrwały dwa, trzeci zbudowany w Głogowie spłonął w XVIII wieku.

Protestanci postarali się wybrnąć z trudnej sytuacji w najlepszy możliwy sposób. Wrocławski architekt Albrecht von Saebisch stworzył dla luteran jedne z największych kościołów drewnianych na świecie.

Zbudowane w technologii muru pruskiego w latach 1654 do 1655 (Jawor) i 1656 do 1658 (Świdnica) budynki mają powierzchnię odpowiednio 1180 m² i 1.090 m², mogą pomieścić odpowiednio 5.500 i 7.500 osób. Miejsce do modlitwy zorganizowano na kilku poziomach. Wnętrza świątyń ozdobiono malowidłami. Autorami barokowych ornamentów, śląskich herbów oraz obrazów z życia szlachty i sceny biblijnych są Christoph Kalicki i Christian Süßenbach (Świdnica) oraz

Georg Flegel (Jawor). Przetrwałe do dziś kościoły w Jaworze i Świdnicy wciąż są własnością gmin protestanckich. Szczególnie warto odwiedzić te wnętrza, gdy rozbrzmiewają organy. Ceniony jest zwłaszcza dźwięk instrumentu świdnickiego. Od roku 2000 organizowany jest tam corocznie „Międzynarodowy Festiwal Bachowski“.

Drewniane kościoły Małopolski i Podkarpacia, 2003

Szlak Architektury Drewnianej w Małopolsce ma aż 1500 km długości, wśród wszystkich znajdujących się na nim zabytkowych obiektów na szczególną uwagę zasługuje grupa drewnianych świątyń. Po norweskich kościołach klepkowych zwanych Stavkirke jest to najstarsze skupisko drewnianych świątyń w Europie (część pochodzi z XIV wieku). Charakterystyczną cechą małopolskiej grupy jest budowanie ich przy użyciu konstrukcji zrębowej. W skład wyróżnionych przez UNESCO świątyń wchodzą: kościoły św. Michała Archanioła w Binarowej i Wszystkich Świętych w Bliznem, których szczególną wartością są wewnętrzne polichromie i cenne wyposażenie. Kolejna świątynia, także o wezwaniu św. Michała Archanioła, znajduje się w Dębnie Podhalańskim. Jej wyróżnikiem jest zachowany przez stulecia gotycki wygląd. Pozostałymi świątyniami wpisanymi na Listę UNESCO są: kościół Wniebowzięcia NMP w Haczowie (największa gotycka, drewniana świątynia w Europie), kościół św. Leonarda w Lipnicy Murowanej oraz kościół ŚŚ. Filipa i Jakuba w Sękowej (nazywany Perłą Beskidu Niskiego, w opinii wielu jest to najpiękniejszy kościół drewniany w Małopolsce).

Park Mużakowski, 2004

Leżący na terenie Polski i Niemiec park jest największym i najsłynniejszym parkiem w stylu angielskim w obu krajach, uważanym za jedno z najwybitniejszych osiągnięć architektury ogrodowej w XIX-wiecznej Europie. Park zajmuje ok. 5,45 km² powierzchni po obu stronach rzeki Nysy Łużyckiej. Po stronie niemieckiej pozostaje 200 ha parku (łącznie z centrum parku w niemieckim Bad Muskau), polska część liczy 800 ha i mieści się w okolicy miasta Łęknica. Obie części spina przejście graniczne i drewniany mostek na Nysie Łużyckiej. Bezkresne łąki, malownicze jeziora i rzeki, kręte ścieżki – choć wydaje się, że ten krajobraz ukształtowała jedynie natura, jest to ogrodowe dzieło sztuki stworzone przez niemieckiego księcia Hermanna von Pückler-Muskau. W zamyśle twórcy miało to być miejsce, w którym harmonijnie połączyła się natura, kultura i technika. Książę posadził m.in. 800 000 drzew i 42 000 krzewów. Aby zdobyć na nie fundusze, ożenił

się ze starszą od siebie, bogatą kobietą, z którą rozwiódł się niedługo później. Po latach, stojąc na skraju bankructwa, zmuszony był sprzedać park. Nowy właściciel poszerzył tereny, a kolejni doprowadzili do uznania centralnej części parku rezerwatem przyrody.

Hala Stulecia we Wrocławiu, 2006

Wrocławska budowla, przykład pionierskich osiągnięć inżynierii i architektury XX stulecia, jest jak dotąd najmłodszym polskim zabytkiem włączonym do Listy Światowego Dziedzictwa UNESCO. Hala ma niespełna 100 lat, a mimo to znalazła się w tak doborowym towarzystwie, jak egipskie piramidy, czy średniowieczne monumentalne warownie. Uważana jest za sztandarowy przykład modernizmu w architekturze. Już od początku swojego istnienia stała się sławna, dzięki użyciu przy jej budowie konstrukcji z żelbetonu, bardzo nowatorskiej jak na początek XX wieku. Stała się jednym z punktów zwrotnych w historii wykorzystania stali dla wzmacniania struktur budowli.

Historia jej powstania związana jest z setną rocznicą wydania we Wrocławiu przez Fryderyka Wilhelma III odezwy „Do mojego ludu”, wzywającej do powszechnego oporu przeciwko Napoleonowi. Rocznicę postanowiono uczcić wielką Wystawą Stulecia, prezentującą historię i gospodarczy dorobek Śląska. Miała się ona odbyć w świetnym punkcie miasta na skraju Parku Szczytnickiego, niedaleko Ogrodu Zoologicznego. Chcąc zapewnić miejsce do częstszego organizowania wielkich wystaw i imprez przemysłowych, kulturalnych czy sportowych, miasto rozpisało konkurs na zagospodarowanie tego terenu, w którym spośród 43 zgłoszonych projektów, zaakceptowany został projekt miejskiego architekta Wrocławia, Maxa Berga. Oryginalny i kontrowersyjny projekt, o wysokich kosztach budowy okazał się najlepszy, mimo oprotestowania go już w czasie pierwszych prezentacji, przy niemałym

udziale konkurencyjnych wykonawców. Mimo tych przeciwności, w czerwcu 1911 roku wydano oficjalne pozwolenie na budowę. Prace budowlane trwały cały 1912 rok, uroczyste otwarcie Wystawy Stulecia nastąpiło w maju 1913 roku. Zakładano, że z centrum wystawienniczego będzie mogło korzystać nawet 10 000 osób jednocześnie, ponieważ dookoła centralnej hali zaplanowano jeszcze 56 innych pomieszczeń wystawienniczych i obszerne kuluary. W chwili otwarcia hala posiadała żelbetowy dach o największej rozpiętości na świecie. Do dziś przykrywa go kopuła centralna o średnicy 67 metrów. Hala przetrwała II wojnę światową bez poważniejszych uszkodzeń. Dziś odbywają się w niej imprezy targowe, monumentalne przedstawienia operowe, koncerty, imprezy sportowe.

Drewniane cerkwie w polskim i ukraińskim regionie Karpat, 2013

Drewniane cerkwie w polskim i ukraińskim regionie Karpat to świątynie będące świadectwem odrębnych tradycji budowlanych, zakorzenionych w tradycji Kościoła Wschodniego.

Wpis na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO obejmuje 16 wybranych cerkwi, z których osiem znajduje się na terytorium Polski (województwo małopolskie i podkarpackie) i osiem na terenie Ukrainy (w obwodzie lwowskim, iwanofrankowskim i zakarpackim). W Polsce są to: **cerkiew św. Paraskiewy w Radrużu, cerkiew Narodzenia Przenajświętszej Bogurodzicy w Chotyńcu, cerkiew św. Michała Archanioła w Smolniku, cerkiew św. Michała Archanioła w Turzańsku** (Podkarpacie) i **cerkiew św. Jakuba Młodszego Apostoła w Powroźniku, cerkiew Opieki Bogurodzicy w Owczarach, cerkiew św. Paraskiewy w Kwiatoniu, cerkiew św. Michała Archanioła w Brunarach Wyżnych** (Małopolska). Osiem cerkwi na Ukrainie to: cerkiew Zesłania Ducha Świętego w Potyliczu, cerkiew św. Dymitra w Matkowie, cerkiew Świętej Trójcy w Żółkwi, cerkiew św. Jerzego w Drohobyczu (obwód lwowski), cerkiew Św. Ducha w Rohatyniu i cerkiew Narodzenia Theotokos w Werbiażu Niżnym (obwód iwanofrankowski), cerkiew Wniebowstąpienia Pańskiego w Jasinie i cerkiew św. Michała w Użoku (obwód zakarpacki). Wpisane cerkwie zlokalizowane są w północnej strefie Karpat Zachodnich.

Zostały one wzniesione w okresie od XVI do XIX w. jako świątynie społeczności wyznania prawosławnego i grecko-katolickiego. Stanowią one najdoskonalsze osiągnięcia drewnianej architektury cerkiewnej swych czasów i do dziś zadziwiają skomplikowanymi rozwiązaniami konstrukcyjnymi i różnorodnością stylistyczną. Wśród nich wyróżnia się cerkwie typu halickiego, huculskiego, łemkowskiego i bojkowskiego. Trójdzielne świątynie wieńczą namiotowe lub cebulaste

hełmy. W obrębie obszarów wpisanych, poza cerkwiami znajdują się drewniane dzwonnice, cmentarze i bramy, a wewnątrz cerkwi – ikonostasy i polichromie.